

Celo leto 120 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročilno, inserate in reklamacije.

Telefon interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

Politika brez glave.

Ladja, ki se potaplja, je pač nekaj žalostnega in interesantnega obenem za človeka, ki jo motri s hladnim srcem in pogledom. Brez glave dirjajo ljudje semintja kakor mravlje, če jim pričneš razdirati mravljišče. Človek, ki je sicer hladnokrven in razvit na duhu, se oprijemlje vsake bilke, da se obdrži na površini, pa še zaveda se ne, da izgine v naslednjem hipu z bilko vred pod razburkane valove. Brez glave so ljudje in mečejo celo obleko od sebe, misleč, da postanejo s tem lažji in jih bo zdaj nosila voda, kot jih je nosila ravnokar mogočna ladja na svojem krovu. Brezglavnost, vrtoglavost, nerazsodnost, onemoglost — to so glavni pojavi, ki se kažejo pri vsaki priliki poloma, če nenadoma in nepričakovano zadene nedisciplinirano in radi tega kaj krhko in nestalno maso.

In ta vrtoglavost nerazsodnosti se je polotila zdaj tudi naših demokratov. Brez glave švigajo sem in tja in se oprijemljejo krčevito vsake biljke, da bi se rešili pred potopom in propastjo ter bi prišli na krov ladje, odkoder jih je pometel ljudski vihar. Vsaka stvarca jim pride prav in niti ne pomislijo, čemu in zakaj jim bo tista stvarca, in niti ne vedo v tistem trenutku, ali se bodo postavili pred javnostjo, ali pa se bodo samo pošteno osmešili. Božje in človeško pravo mečejo v en koš in ko ju hočejo razločiti in razkrojiti, niti ne vedo več, kaj je človeškega in kaj je božjega. Na pomoč so poklicali razbojniške tolpe orjunašev, da bi jih rešili s bombami in revolverji. A orjunaši so postali sami brez glave in so pričeli hrabro metati puško v koruzo. Milo kličejo na pomoč samostojneže, socialiste in kdo ve še katere stranke. A med tem se zaganjajo sami vase, zaganjajo se in pljuvajo okrog sebe v svoji srditi onemoglosti in domišljivosti. Desorganizacija in demoralizacija — to sta dva žalostna pojavi, ki ju vidimo tako razločno ob razkrajanju tiste prevzetne stranke, ki je mislila pred nekaj meseci, da v Jugoslaviji ni Boga, ampak je bog samo — Pribičević.

Ta vrtoglavost in brezglavnost se jasno vidi v vsem njihovem politikovanju in pisarjenju po njihovih časopisih. Kar se jim zdi danes dobro, jutri prevržejo in razveljavijo. A neprestano vpijejo lpo koncentraciji «naprednih» sil, da se s tem ubranijo klerikalnega leva, ki jih hoče požreti vsak hip. A nihče jih neče slišati, ker jih vsak pozna in jih zaradi tega gleda nezaprano od strani. Doigrali so svojo kričavo, za državo pogubno vlogo; izsilili so od radikalov famozno vidovdansko ustavo, ki je pravi monstrum non plus ultra in pravi dokaz politične državotvorne ubožnosti naših demokratov. A zraven se trkajo na svoje junaške prsi, češ, vlada ne more delovati brez nas in propade, ako ji mi odrečemo svojo pomoč. A vlada deluje vseeno naprej in bo delovala v blažilnem smislu in bo poizkušala popraviti nesrečne grehe, ki so jih zakrivali demokrati v svoji kratkovidni, smešni politični modrosti.

Videli so zdaj, da se vlada v državi tudi brez njih. Zato pa so jeli tarnati in se kesati, zakaj niso šli z radikalcami v vlado. Kes je grenak in jim je zmešal še bolj glave. Pa očitajo drug drugemu krivdo in se trgajo med sabo. Spoznali so, da niso še zreli za politiko in zato so pričeli politikovati nepolitično, to se pravi, pričeli so priobčevati politične članke pod nepolitičnim na slovom in se smatrajo za politične idealiste, oziroma — ignorante. O Binkoštih so pričeli hinavsko prositi sv. Duha, naj vendar enkrat razsvetli puhle glave vsem «naprednjakom» po Sloveniji, da se združijo v en blok, ki bo znal ščititi sveto vidovdansko ustavo. Demokrati, samostojneži in socialisti — to so edine tri slovenske stranke, ki imajo, ako se združijo, velikansko večino v Sloveniji. Združene bodo zmogle pri prihodnjih volitvah in bodo vrgle klerikalce ob tla, da ne vstanejo nikoli več. Do tedaj pa naj obrne vlada svoj policijski sistem proti nam. V Avstriji je bil red, ker je bilo dovolj bajonetov. Po avstrijskem sistemu naj nas vlada potisne na zatožno klop; v zapor z nami, na vislice z nami vsemi! In ko ne bo niti enega klerikalca več, pa naj se razpišejo nove volitve in videli bode, da bodo izvoljeni sami naprednjaki!

Tako demokrasko časopisje. Kdor ne verjame, naj čita «Tabor» št. 115, pa bo verjel. Večjih političnih čenčarij in otročarij že dolgo nismo čitali. Ne vemo, ali bi se smejali ali se jokali, da se upa ponuditi tako hrano svojim naročnikom list, ki pri vsaki priliki povdarja svojo resnost in «veliko» uvaževanost. Pa naj si bo že kakor hoče, šli bi preko teh otročarij, da nam niso ravno one tipičen dokaz za brezglavnost, ki se je polastila razkrajajoče se, že popolnoma propadle in gnile demokrasko stranke. Naš celokupni, v enem taboru stoječ slovenski narod je že pri volitvah obsodil z energičnim zamahom gnilobo, zavratnost, politično nezmožnost in samopridnost delokrasko stranke. A zdaj so prišli demokrati sami in s svojim otroškim pisarjenjem razločno dokumentirajo svojo propadlost, svojo gnilost, svojo politično omejenost in onemoglost. Dokazali so, da so

odživel in spadajo samo še tja, kamor pride končno vsaka stvar na tem božjem svetu — med staro šaro.

J. V.

Politični položaj.

Vladna deklaracija. Po današnjem zasedanju skupščine se preide k volitvam v odbore, potem pa bo prebra na vladna deklaracija z zunanjim in notranjim političnim delom. Ta deklaracija kokor po navadi ne bo dovolj jasna in odločna, pričakuje se pa, da se bo vlada izjavila za politiko v duhu sporazuma s Hrvati in Slovenci.

Obširen delovni program si je zastavila vlada in se je morala v tem pogledu pokoriti tudi opoziciji, ki zahteva, da se mora na vsak način rešiti uradniško vprašanje. Najprej pride na vrsto zakon o ustrojstvu vojske. Tega so setavili in odobrili ministri, gotovo pa je, da bo proti mnogim točkam huda opozicija, posebno proti tistim, ki niso v skladu z duhom današnjega časa. Potem pride na vrsto uradniški zakon in tu bo slovenska in bosanska opozicija zahtevala, da preneha vsako zavlacavanje in da se takoj zboljša materijelno stanje uradništva brez izjeme. Uradniški zakon in zakon o sodnikih je že prerešetal ministerski svet, ki je odločitev prepustil ožjemu odboru ministrov. Kot podlage za te zakone so vzeti predlogi, o katerih se je že mnogo razpravljalo. Gotovo je, da bo uradniški zakon v svojem političnem delu, katerega so tako nesrečno napravili demokrati, doživel velike izpremembe. Za izvedbo vojaškega in uradniškega zakona bo treba velikih materijelnih žrtev.

Zahteve finančnega ministra in davčni zakon. Za vojsko in za uradništvo bo treba mnogo denarja in finančni minister ga sedaj išče. Enkrat je že rekel, da jih je še mnogo v državi, ki bi lahko plačali, sedaj pa, ko se nadaljuje izdelava davčnega zakona, se pa vendar jemlje kot podlaga od demokratov in samostojnih izdelan predlog, ki pripravlja hrvatskemu in slovenskemu kmetu nova bremena in ne misli obdačiti onih, ki bi lahko plačali. Stališče Jugoslovanskega kluba v tem vprašanju je znano kljub natolevanju s strani demokrasko stranke. Vse dosedanje delo kluba je šlo za tem, da se ne obdavi na novo kmetje, uradniki, obrtniki in je njegova zasluga, da se to še ni izvršilo, kakor so zamislili demokrati in samostojni. Treba je uvesti pravičen davčni sistem, da vsakdo plača davke po svojih premoženjskih razmerah in sicer po celi državi enako, a ne kot doslej, da se je v Sloveniji in na Hrvatskem plačevalo razmeroma več davkov kot v Srbiji, kateri sistem so v zvezi z radikali uvedli demokrati in samostojni, ki so vedno govorili o bogastvu hrvatskega in slovenskega naroda, nikdar pa niso povedali dejanskega stanja.

Po svetu.

Papež in Madžarska. Nobena država Srednje Evrope ni v svojem notranjem razvoju po preobratu toliko pretrpela, kakor ravno Madžarska. Iz nekdanje ponosne, domišljave magnatske države je postala kar čez noč onemogla državnica, prepuščena sama sebi, izročena prevratnim komunističnim elementom, ki so jo privedli skoro do roba prepada. Od vseh strani so pritiskali nanjo sosedi in so jo obračali po svoji volji, po svojih koristih in so ji pristrgili vse peruti. Komunistična rdeča garda je bila razbita; kakor sen se je prikazal še enkrat njihov zadnji kralj Karel; na novo prevrat in v sosednih državah rožljanje orožja — in Madžarska stoji tam, kjer hočejo drugi, v onemoglosti in isti ustavi kot pod Habsburžani. Notranji razvoj je zastal; a na zunaj predstavlja Madžarska neznatno silo, ki je ne uvažuje nihče. Še ob vsaki priliki so se držali Madžari krčevito svojih zakonov in privilegijev. In drže se jih krčevito tudi zdaj in «krona sv. Štefana» jim je vse — politika in življenje. Od teh pravic in zakonov ni odstopil niti sedanji, takozvani «beli teror.» Vlada in nji na čelu ministerski predsednik Bethlen varujeta nervozno dosedanji režim in se oklepata «krona sv. Štefana.» A eno se pač mora reči Madžarom — ostali so katoliški narod, vključ vsem terorjem so si ohranili staro odločno katoliško zavest, ki so jo kazali v prejšnjih časih ob vsaki priložnosti. In kot zastopnik te odločne katoliške zavesti je bil na binkoštni ponedeljek sprejet ministerski predsednik Bethlen pri Sv. Stolici in je bil pri tej priliki obdaran z velikim križem Pijevega reda. Sv. Oče se je zanimal jako za razmere na Madžarskem in je obenem izrazil svojo ljubezen, ki jo čuti v svojem srcu do vseh narodov, in svojo skrb do vseh katoliških dežel in za Madžarsko, ki je bila vedno pripravljena braniti sveto vero. Bethlen je zadovoljen s svojim obiskom pri Sv. Očetu, ker je smatral za svojo sveto dolžnost, da se pokloni Sv. Stolici kot predstavnik svojega katoliškega naroda. Seveda, naše demokrasko časopisje ne more zadosti opsovati tega obiska in očita papežu madžaro-

filstvo in habsburžanstvo. Tako trdi «Tabor», da so papeževu ljubezen zaslužili Madžari samo radi tega, ker so ostali zvesti Habsburžanom, ki jih Sv. Stolica ne more pozabiti. Toda mi vemo dobro, da «Taboru» ni do Madžarov, ni do Habsburžanov, ampak njega jezi edino to, da je najvišji predstavnik celokupnega naroda upognil koleno pred papežem, ki ga hoče naše naprednjaštvo samo negirati in omalovaževati. Naše naprednjaštvo bi rado kar čez noč napravilo iz katoličanov pravoslavne in bi jim postavilo na čelo samega Pribičevića kot patrijarha jugoslovanske cerkve. Toda katoliški narodi sklanjajo kolena pred papežem kot pred božjim namestnikom in svojim najvišjim dušnim pastirjem. V njegovem imenu se hočejo pobratiti narodi, da ne bo več sovraštva na zemlji — ki ga netijo ravno naši demokrati. O politikovanju Sv. Stolice pa le naj sanjajo naši demokrati! Saj časa bodo imeli zdaj zadosti, ko jih je pometla Slovenija s pozorišča. — J. V.

Francija in Italija. Mnogi italijanski listi vidijo v potovanju maršala Focha novo smer francoske zunanje politike, nastalo zaradi razdvojenosti med Anglijo in Francijo. Po mnenju laških listov hoče Francija opustiti svoj prvotni načrt ustanovitve neke podonavske federacije in ga nadomestiti z zvezo z Malo antanto. Iz držav Male antante si hoče Francija ustvariti uspešno sredstvo za svoje mednarodne akcije.

V Porubruju obsega stavka okraje Bochuum, Gelsenkirchen, ki je od komunistov zaseden in Dortmund. Med delavstvom in med policijo je bilo že več krvavih spopadov. Stavko vodijo komunisti in od ene strani se povdarja, da je meznega, od druge pa, da je političnega značaja. — Francozi so v podružnici državne banke v Essenu zaplenili 80 milijonov mark.

Sporazum med Grki in Turki. Na sobotni seji lausanske konference so po dolgih razpravah rešili grško-turški spor, ki je zaradi odpora Grčije plačati vojno odškodnino resno ogrožal možnost nadaljnega zborovanja v Lausani. Grki in Turki so se zedinili pod sledečimi pogoji: 1. Grčija prizna Turčiji pravo do vojne odškodnine, Turčija pa se odškodnini odpove. 2. Turčija dobi od Grčije Karagač in 3. zaplenjene vojne ladje se zopet izročijo lastnikom.

Poljska vlada je dobila v parlamentu ob proračunski debati nezaupnico in je podala ostavko. Novo vlado sestavlja Vitosz in novi poljski kabinet bo konservativen.

Onevne novice.

Razpust mariborske in ptujske Orjune. Pokrajinska uprava za Slovenijo je razpustila podružnici Orjune v Mariboru in Ptujju. Tolovajstva mariborske in ptujske Orjune so dosegla višek in sedaj je storjen prvi korak proti Orjuni, kateremu pa bodo sledili drugi — ostrejši, da se iztrebi in zatre organizacija, ki je že skozi mesec dan in noč ogrožala osebno varnost in lastnino jugoslovanskih državljanov, ki niso in nočejo biti policajdemokratje. Po razpustu mariborske Orjune javlja «Tabor», da je izvoljen za poverjenika Orjune v mariborski oblasti kot komisar dosedanji predsednik mariborske Orjune g. Rehar. Kolikor nam je znano, je g. Rehar pod strogim policijskim nadzorstvom in bode v najkrajšem času kot papirnati orjunski komisar tako nekaj mesecev pihal kašo med štirimi stenami. Radi razpusta Orjune vlada v Mariboru občno veselje, ker odslej se bodo morali orjunci skrivati in ne več napadati miroljubnih državljanov kot očitno in neovirano nastopajoča tolpa.

Vloga v davčni zadevi. Nekatere občine in gospodarske ustanove so vposlale delegaciji ministrstva financ v Ljubljani sledečo prošnjo: Radi izredne vinske krize je postalo tako pomanjkanje denarja, da si mnogi za sol in druge vsakdanje potrebščine ne morejo preskrbeti potrebnih novcev. Kje bi naj posamezni gospodarji vzeli sedaj na stotine in tisoče dinarjev, da plačajo ne le zemljiške, ampak tudi celotni osebnodohodninski davki za leto 1922 in še polovico davka v isti višini za leto 1923. Kleti so še polne vina, drugi pridelki pa v naših krajih ne pridejo v poštev. Zato prosijo podpisane občine in gospodarske korporacije našega okraja, da bta govoli finančna delegacija v Ljubljani oziraje se na bedno stanje vinogradnikov ukreniti sledeče: 1. Da se iztirjevanje zemljiškega, posebno pa osebnodohodninskega davka ustavi vsaj do 1. decembra 1923. 2. Da se od vseh zaostalih davkov ne računui nobenih zamudnih obresti. 3. Da se iztirjevanje dohodnine za leto 1923 ustavi do tedaj, dokler ni pravomočno določena višina iste, ker bodo predpisi radi izrednih razmer sigurno za polovico manjši, kakor za leto 1922. 4. Da se dovoli, da se sme iz domačega vinskega pridelka brez trošarine kuhati žganje. 5. Da se podlaga osebno dohodninske davčne odmere v znesku 10.000 K prilagodi sedanjim izrednim razmeram in da se vsaj desetkrat poviša, to je na 100.000 K, koja svota bi odgovarjala sedanjemu dejanskemu stanju o vrednosti denarja. O tem so obveščeni naši poslanci.

Poslanec Vladimir Pušenjak, J. Kugovnik in tovariši so vložili na ministra financ obširen upit glede povračila škode, katero so napravile nemške tolpe na Koroškem in v okr. glavarstvu Slov. gradec leta 1919. V upitu omenja, da je ministrstvo vojne in mornarice poročalo, da je potrebna suma novca uneta v buđet za leto 1922-23, kakor tudi na dopise radikalne stranke, z dne 25. februarja 1923 z zagotovilo, da je vlada tozadevni kredit že odobrila ter zahteva izplačilo uradno ugotovljene škode. 2. Isti poslanec z gg. Jak. Vrečko in tovariši je vložil upit na ministra financ glede postopanja davčnih uradov v Rogatcu in Prevaljah v zadevi takš na vozove sa fedrima. V upitu omenja, da se omenjena dva urada nista ravnala po razglasu delegacije, ki priporoča največjo liberalnost in opreznost. 3. Vložil je upit na ministra trgovine in industrije v zadevi Državne hipotekarne banke, pri kateri se še ni izvolil nov odbor, ki bi kontroliral upravo tega velikega zavoda, akoravno je že preteklo leto dni, odkar so stopila v veljavo spremenjena pravila.

Članice celjske Zadrúžne zveze so vznevoljene radi izjave v zadnjem «Kmet. listu», da se bode celjska Zveza združila z liberalno Zvezo slov. zadrug v Ljubljani, katero vodijo Žerjavovi zaupniki in samostojneži. Štajerskim zadrugam je še dobro v spominu umazana Agromerkurova afera, zato nočejo imeti nač zveze z ljubljanskimi liberalci. Z Agromerkurjevci se naj združi kapitalistična celjska Posojilnica—banka v Narodnem domu, združi se naj nesebični advokat dr. Serbec, tudi advokati dr. Božič, dr. Kalan in dr. Kukovec lahko gredo pod ljubljansko komando, večina štajerskih članic celjske Zveze noče imeti nobenega stika z Agromerkurjevo polomijo in Samostojno-liberalno Zvezo.

Etbin Kristan. Pittsburški list «Zajedničar» prinaša curriculum vitae Etbin Kristana, ki se nahaja sedaj v Ameriki kot kraljevski izseljeniški komisar in odposlanec beogradske vlade. Najprej je bil aktivni oficir avstrijske vojske. Iz te službe je izstopil po precej mračnih razlogih ter se znašel med osnovalci socijaldemokratske stranke v Ljubljani. Leta 1912 je po Ameriki med našimi izseljenci oznanjeval socijalizem in pred vojno je začel urejevati list «Proletarec», ki je neprestano menjal svojo smer. Ob početku vojne je pisal proti vojni in za socijalizem, ob avstrijskih uspehih v Karpatih pa je začel napovedovati zmago centralnih sil ter pisati proti antanti. Ko je psoval kralja Petra, je bil od ameriških Srbov celo dejansko napaden. Ko je Amerika stopila v vojno, je začel pisati za antanto, ogreval se je najprej za «Narodno Obrano», potem za jugoslovansko federativno republiko in končno se je znašel med beograjskimi monarhisti. Ti so ga poslali v Ameriko in jugoslovanski listi v Ameriki ga sedaj javno vprašujejo, kaj sploh dela in išče ter ga pozivajo, naj se zopet pobere od koder je prišel.

Administrativna naglica. Kakor poroča «Hrvatska Sloga» iz Sarajeva je dobila neka hrvatska kmetska zadruga v Hercegovini neko rešitev od sodnije v Mostaru datirano od 25. novembra leta 1922 še le 18. maja letošnjega leta. Če bi se stvar še teden dni zakasnila, bi rabila ravno pol leta iz mesta v hercegovinsko vas.

Najboljši lek zoper slabo upravo in nasilno vlado. «Hrvat» poroča po beograjskih «Novostih», da potujeta kralj in kraljica po Šumadiji in južni Srbiji. Kralj od svetovne vojne sem ni videl južne Srbije in kraljica še doslej ni videla zibelke Karagjorgjeviča. To skupno potovanje kraljevega para bo velike važnosti za te južne kraje. Kralj bo osebno spoznal narod, prišel z njim v dotiko in videl na lastne oči najslabšo upravo in kraje, kjer se je doslej najbolj nasilno postopalo napram narodu od strani raznih oblasti.

Za dež. Kakor so poročali do malega vsi listi, so bile po Srbiji napovedane «molebstvijske za kišu» (molitve za dež) in sedaj, ko je bilo dežja dovolj, so popi odredili «blagodarcenje za beričetnu kišu» (zahvalo za naklonjen dež). Značilno je, da naši liberalni listi te «molebstvijske» tako lepo in hitro prinašajo, če bi se pa pri nas kake molitve vršile, bi pa vpili in psovali o klerikalizmu.

Najbolj razbojniški list v celi naši državi je gotovo ljubljanska «Orjuna.» Ni naš namen, da bi se preklali s tolovajsko pisavo tega lista, ampak ker nas naproša naš pristaš Maks Hölzl iz Selnice ob Dravi, bomo to storili. Predzadnja «Orjuna» je objavila o Hölzlu, da je ukradel ob umiku naših čet iz Koroške naši artileriji dva konja in strojnico. Ko so začele srbske čete prodirati po Dravski dolini, je pobegnil v Avstrijo in potem šele, ko je zvedel o amnestiji, se je vrnil domov. Vsak trezen in od orjunca poštenjši človek bo uvidel na prvi pogled, da so orjunske obdolžitve glede Hölzla najpogledjša, pač orjunska laž, radi katere se bo odgovorni urednik zagovarjal pred sodiščem in tamkaj dokazal izmišljotino. V zgoraj omenjeni notici «Orjuna» glede Hölzla pravi pisec, da čaka Hölzl na «osvobojenje» od strani «Orjune.» Da, da, Hölzl bo «Orjuno» osvobodil pred sodiščem in odgovorni urednik bo imel priliko, med štirimi stenami premišljevat o «svobodi» pravice in zakona, ki ne trpita kanibalsko divjih in hudobnih orjunskih laži in izmišljotin.

Portret dveh orjunciev pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. V naši občini je voditelj Orjune suhokraki — «Franček ali», ki se je priklatil iz Studencev. Kot vele-narodni Sokolič se je ugnedil pri nemškutarski tovariršci, ker je vedel, da pravi demokrat ne sme biti izbirčen, samo da nese in da bo Franček ali lahko nobel. Da bi bil nobel, se kar pelje v Maribor ogledovat medvedje kože. Nobena mu ni dovolj po ceni in dovolj debela, da bi lahko služila njegovi grešni nogi za preprogo. Nadlegoval je soprožno mater tako dolgo, da je prodala eno posestvo in mu našla papirčkov, da bi si oskrbel medvedovo kožo pred posteljo. Ker je pa med-

vedova koža bila «um Gotteswillen, zu teuer», se pa kar razkorači na svoji oslovski koži. Ker vsakdo ve, kakšno živino imajo pri Autorjevih, zato se vsak rad ogne te gostilne, da ne sliši njegovega liberalnega riganja. — Svoj nos viha tako visoko, da ne upošteva nikogar drugega ko falirane demokrate in si misli: «jaz in pa — oj prazni žep, mi pač mi!» Vidi pa kar skozi steno, sliši pa bolj debelo, drugače bi bil že davno popihal iz našega kraja, ker pripovedujejo o njem tako lepe reči. Ta značajni gospod je ob enem svetovalec «hohstaplerja» Tonča, ki ga je tako izuril v veleimenitnem demokratskem poslovanju — «hohstaplerji», da si upa kar v Centralni banki v Mariboru ponarediti podpis. Koliko veselja bi imel državni pravdnik, da ne bi njegovi sodniki zatisnili očesa. Drži se naš Tonč popolnoma po navodilih silno učenega šomaštra, uri se v babjem blebetanju s časopisom v roki pred cerkvijo, ko je pri pogrebni svečanosti, denar pridno zapravlja, potem mu pa zmanjka in mu je dober tudi tisti, katerega potem vleče čez orjunske čeljusti in tudi, da bi bolj zaleglo, po časopisu. Lahko razumljivo je, da mu ni po volji, ako ga kdo opomni, da poravna, kar je zagrešilo njegovo grešno srce. Njegova falirana študentarija je pognala takšno cvetje, da sme biti večno hvaležen svojemu dobremu očetu, da ga ni pognal čez prag domače hiše, kakor si je zaslužil. Orjuni pa kar častitamo, da pobira takšne strokovnjake, kakor sta Franček ali in «hohstapler» Tonč.

Novice iz Dobrne pri Celju. Samo veselje je bilo po Dobrni od Velike noči do sem. Svath je bilo, da so se komaj zvrstili. Še večje veselje pa bo sedaj, če bodo vsi srečni in če bodo ostali dobri in pridni katoliški Slovenci. Med drugimi so bili poročeni: Stefan Vršnik, zaveden pristaš SLS; Marija Blažič, cerkvena pevka; Anton Šibanc, organist; Koren Anton, brat našega vrliga Franceta koren. — Na gostiji Antona Šibanc so veseli fantje zlicitali veliko srce — za veliki zvon in nadaljevali še na gostiji Blažič — za 900 K. Lepo vrsto porok zaključita dva najboljša fanta na Dobrni, to je Martin Božnik, Gregorov iz Loke in Matevž Blažič. — Bili srečni vsi! — Fantovska vrsta se je letos močno zredčila. Upamo pa, da bodo ostali fantje pokazali tem večje zanimanje za društveno izobraževalno delo, da jim nihče ne bo mogel očitati zaspanosti! Torej korajžno na dan!

Žalostna novica. Iz Mozirja in Nazarij nam poročajo: Umril je dne 24. maja kovač Ivan Močnik. Kakor smo že poročali, se je ponesrečil v ogljenici. Ze smo upali, da ozdravi, toda polčila se ga je z novo silo zastarela pljučna bolezen, kar je povzročilo njegovo smrt. Celih 17 dni je trpel velike muke ter bil dvakrat spreviden. Ivan Močnik je bil član načelstva S.F.S. svetnik trgovsko-obrtno zbornice, občinski svetovalec, soustanovitelj mozirske Gospodarske zadruge, podporni član Orla itd. Cela okotica izgubi z njim enega najdelavnejših in najbolj izobraženih krščanskih mož (imel je 6 latinskih šol). Bil je trden v načelih in neustrašen v bojih. Poleg številnih znancev in prijateljev so se udeležili pogreba obč. odborniki ter zastopniki Kmetске zveze in Orla. Nazarski pevci so mu pa zapeli več žalostink v slovo. Zdaj počiva v Bogu na pokopališču v Nazarijih, komaj 50 korakov proč od kraja, od koder je lani meseca junija vodil katoliški shod. — Časten mu spomin! — Mesio venca na grob Ivanu Močniku je daroval g. Anton Močnik, trgovec iz Celja za nazarske ubožce 400 K. Ob isti priliki se je nabralo med člani Kmetске zveze v Mozirju 220 K za potrebe katoliškega shoda v Ljubljani. Bog plačaj!

Iz brežiškega okraja poročajo: V našem okraju je več posojilnic, ki so bile članice Verbanda v Gradcu in imajo še tam naložen denar. Kljub obljubam Pucelja in samostojnežev, da bodo tem Posojilnicam priskočili na pomoč, niso nič storili, pač pa je naklonil Pucelj, kakor izvemo iz zadnjega «Kmet. lista» Žerjavovi liberalni Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani, pri kateri kibicirajo tudi samostojneži s propadlim kandidatom Mermoljem na čelu, 144.000 kron podpore, da bo lahko še v bodoče špekulirala po vzgledu Agromerkurja Žerjava. Naša stranka ima v vseh trgih in mestih svoje Posojilnice. Želja naših pristašev iz naše župnije in Artič je, da tudi pri nas ustanovimo lastno Posojilnico, kateri je zajamčen sijajen uspeh. Upamo, da se v kratkem naša želja uresniči.

Ljudske šole v naši državi. Prosvetno ministrstvo je izdalo statistiko o številu ljudskih šol in učencev v naši državi. Iz statistike posnemamo, da ima največje število ljudskih šol Hrvatska s Slavonijo; ona ima 1726 ljudskih šol z 1837 učitelji in 1916 učiteljicami. Te šole je obiskovalo: 151.129 dečkov in 54.127 deklic. Srbija ima 1477 ljudskih šol in 1799 učiteljev ter 1377 učiteljic. Število učencev: 151.129 dečkov in 54.127 deklic. Potem pride Vojvodina z 766 ljudskimi šolami, 1356 učitelji ter 1979 učiteljicami. Učencev je 73.789 dečkov in 70.007 deklic. V Sloveniji je 822 ljudskih šol z 1286 učitelji in 1696 učiteljicami. Šolo je obiskovalo 80.160 dečkov in 86.392 deklic. Bosna in Hercegovina ima samo 508 ljudskih šol z 523 učitelji in 538 učiteljicami. V Dalmaciji je 450 ljudskih šol ter 359 učiteljev in 464 učiteljic. Šole obiskuje 29.012 dečkov in 20.722 deklic. Najmanj šol ima Črna gora in to 260 z 513 učitelji in 76 učiteljicami. V šolo hodi 19.413 učencev in 4.859 učenk. Skupno je v naši državi 6660 ljudskih šol. Na teh šolah poučuje 8741 učiteljev in 7484 učiteljic. Šole obiskuje 600.089 dečkov in 387.981 deklic. — Po številu prebivalstva ima Slovenija največ ljudskih šol. Za njo pride Vojvodina. V teh delih naše države je tudi najmanj analfabetov ter so kulturno najvišje razviti. To se vidi že po številu učenk, ki obiskujejo ljudske šole. V kulturno manj razvitih deželah je število učenk na-

pram onemu dečkov zelo majhno, ter je tudi nepismenost med ženami tudi najbolj razširjena.

Ljudske šole v Jugoslaviji. Bivši šolski poverjenik za Bosno in Hercegovino Stjepan Grdjić iznaša v sarajevskem «Narodu» žalostno sliko šolstva v teh krajih. Vsi izdatki za prosveto v naši državi iznašajo samo 427.823.206 D, kar ni niti 7 odstot. vseh izdatkov. Najslabša je ljudska šola v Bosni in Hercegovini. Novih šol niso odprli, če tudi bi se po zakonu bivšega bosanskega zbora moralo odpreti letno 40 novih ljudskih šol. Po osvobojenju se je v Beogradu zahtevalo v to svrhu pet milijonov dinarjev, Beograd je pa to črtal. Po današnjem budgetu so predvideni za celo državo izdatki za 15.551 ljudskošolskih učnih moči in še 1573 mest za nove učne moči. Če bi bila vsa mesta zasedena, bi bilo maksimalno 17.524 učnih moči. Če se vzame povprečno število analfabetov s 60%, bi bilo potrebno ob obveznem šolanju skozi štiri leta 26.286 učnih moči. Ker govori novo pripravljene šolski zakon o obveznem šolanju skozi osem let, bi rabili še 40.000 učnih moči ali vsega skupaj 60.000, to je na 200 prebivalcev po eno učno moč, da bi imela vsaka približno in povprečno 50 učencev. Če bi se to število učnih moči moralo odgostiti v 20 letih, bi morali dobiti vsako leto 3000 novih učiteljev z ozirom na to, da gredo eni v penzijo in da drugi umirajo. Za to pa niso potrebna samo nova sredstva, temveč tudi novi sistem šolske politike.

Kako Beograd je in pije. Beograjska «Politika» prinaša: V mesecu aprilu tega leta je beograjska občina plačala kot trošarino 1,294.092.95 D. Te številke pokažejo res velik apetit Beograda. Največ se je plačalo trošarine od pijač. Beograd neusmiljeno uničuje alkohol. Samo v aprilu se je v Beogradu popilo 676.930 hl piva. Če se to število razdeli na 30 dni, so popili Beograjčani vsak dan 22.563 litrov piva. Vino pride na drugo mesto in sicer so ga izpili v tridesetih dneh 489.249 litrov. Na tretjem mestu je žganje in sicer v različnih kakovostih in stopinjah. Največ se popije takšnega, ki ima 10 do 20 stopinj alkohola, ter se ga je izpilo v enem mesecu 114.407 litrov. Beograd pa ne pije samo alkoholnih pijač. V aprilu so izpili približno 111.785 litrov sode in limonade. Ker ima Beograd okrog 110.000 prebivalcev, pride na vsakega približno 1 liter sode na 1 mesec, kar je v primeri z žganjem zelo malo. Nadalje je Beograd v aprilu popil 915.284 litrov mleka, torej približno 30.509 litrov na dan. V aprilu je bilo prodanih v Beogradu 149.699 kg jajc. Ker gre na 1 kg približno 20 komadov jajc, je Beograd pojedel v enem mesecu 2,993.980 jajc ali približno 30.000 jajc dnevno. V tem mesecu so pojedli 11.854 prascev, kostrunov in kozličev, poleg tega pa še 8054 odraslih svinj. Če se še k temu doda 21.305 kg rib in 55.097 kg suhega mesa, šunk, salame, masti itd. vidimo, da je Beograd, kar se tiče mesa, velik požeruh. Poleg tega se je pojedlo še 13.462 goved. Skupno je Beograd «pospravil» v aprilu v svoj želodec približno en milijon kilogramov mesa, to pride na vsakega prebivalca brez razlike starosti skoro 10 kg na mesec. Poleg tega se je pojedlo 16.898 kg bonbonov, 9.176 kg raznega peciva in 369.267 kg sladkorja. Od ostalih jestvin so Beograjčani pojedli v aprilu 1,267.518 kg zelenjave, 57.195 kg sadja, 29.828 kg kave in njenih surogatov.

Zdravnik se je naselil. (Poročilo iz Planine pri Sevnicu.) Tukaj se je po dolgem odmoru zopet naselil zdravnik in ordinira v Pintarjevi gostilni, I. nadstropje.

Iz Jarenine se nam poroča, da se bodo dne 3. junija t. l., ob 8. uri dpooldne prodajale premičnine umorjenih ženic Weingerl, tudi posestvo samo se bo v kratkem na javni dražbi v Jarenini prodajalo.

Izjava. Iz Ceršaka poročajo: Podpisani izjavljamo, da nismo in tudi nočemo biti člani (članice) baje tukaj na novo ustanovljene demokratske stranke še manj pa, da bi bili njeni odborniki in odbornice. Tozadevno poročilo v «Taboru» je bilo neresnično in izmišljeno. — Podpisi: Reisman Dominik, Janžek Franc, Dreisiebner Janez, Kaube Alojz, Krautberger Robert, Pflifer Amalija in Krebs Marija.

Iz Maribora.

Priljubljeni odbor korporacij, ki se nameravajo udeležiti sprejema judenburških žrtve na praznik, dne 31. t. m. popoldne, je na svoji seji dne 28. t. m. določil sprejemnih svečanostim nasledji spored: Korporacije, katere se udeležijo svečanosti, se zbirajo v svojih lastnih društvenih prostorih, odkoder korakajo korporativno na zbornu mesto. Zbornu mesto je Zrinjskega trg in Kopitarjeva ulica, tako da ostane Kopitarjeva ulica in vhod v njo rezerviran za šolske zavode. Na tem zbornem mestu morajo biti vse korporacije ob 15.45 zbrane. Vhod na peron je prepovedan in smejo tje le osebe, ki bodo imele z zadnjimi predpripravami opravka in bodo imele tozadevne legitimacije od magistrata. Na slavnostnem prostoru bodo za vse korporacije, ki bodo svojo udeležbo in število članov pravočasno pripravile, natančno določeni prostori, ti se obeležijo s posebnimi tablicami, s katerimi bodo preskrbljeni reditelji, katerih po enega mora vsaka korporacija sama staviti odboru na razpolago. Na dano znamenje se korporativno koraka na peron in sicer skozi vrata na severnem koncu kolodvora. Reditelji bodo odkazali mesta, ki jih je takoj zavzeti in jih ne zapuščati. Korporacije, ki svoje udeležbe ne bi pravočasno pripravile, bodo morale ostati na prostoru, ki bo rezerviran za občinstvo. Spored se prične z godbo. Vojaška uprava postavi pri krstah špalir in počastno četo ter postavi kordon za vzdržanje reda. Po odsviranju muzikalnih komadov se vrši cerkveni obred, nakar zapojeta društvi «Glasbena Matica» in «Drava» žalostinko «Vigred se povrne.» Za pesmijo slede govori. Za govori zapojeta oba zbora pesem «Čuj nas zemlja in nebo.» Vse korporacije, ki pridejo z društvenimi zastavami, pošljejo te k vagonu z žrtvami. Po petju se vrši polaganje vencev na rakve žrtve od strani onih korporacij, ki jih bodo dale. Nato se vrši defiliranje vseh korporacij in vsega občinstva mimo raket, pri čemur se v redu izvede občinstvo iz perona zopet na

severni strani. Naprošajo se prebivalci hiš ob kolodvoru, da okrasijo stanovanja z zastavami, na katerih naj bodo žalni trakovi. Ker je za vso svečanost čas zelo omejen, se morajo korporacije in občinstvo navodil točno držati. Vse korporacije naj nemudoma določijo po enega reditelja, ki naj se takoj javi na mestnem magistratu pri g. arhitektu Schell. Korporacije, ki bodo pravočasno prijavile svojo udeležbo in število članov, dobe tozadeven natančen situacijski načrt.

Ljudski oder v Mariboru — klerikalna ustanova. «Taborovemu» poročilu pod gornjim naslovom moramo dodati sledeče: Ko se strinjamo z njegovo trditvijo, da je sedanja uprava in članstvo Ljudskega odra «klerikalno», povemo še, da je Ljudski oder tudi sedaj strogo kulturna ustanova, da, še bolj kulturna, odkar se je iznebila kulture in civilizacije potrebnih elementov. Kakor doslej, bo Ljudski oder tudi poslej zasledoval vedno simpatično stremljenje do mariborskega narodnega gledališča, četudi smo prepričani, da bo skušal «Tabor» uveriti vodilne faktorje gledališča, da nima Ljudski oder drugih ciljev, kakor požretno narodno gledališče. Kar se tiče sodelovanja naprednih članov, je bilo isto tako intenzivno, da bi bil že davno vrag pogoltnil Ljudski oder, če ne bi bilo teh preklicanih «klerikalcev», ki so v svoji ljubezni do dramske umetnosti in poštivosti ob psovanju s «čuki, klerikalci itd.» skozi celo sezono nosili vso pezo tehničnih in gmotnih težkoč. Ali so bili gotovi ljudje izključeni ali so šli sami, je irelevantno. Vedo naj le, da bi jim bil Ljudski oder itak pokazal vrata. Strinjamo se s «Taborovo» mislijo, da preneha demokratska gospoda vendar že enkrat s slepo miselnostjo. Prav res! Kaj jih je treba tam, kamor jih ni nihče klical? Za oder Ljudskega odra naj se «Taborov» poročevalc ne briga. Ljudski oder že ima svoj oder in bo kmalu dobil novega. Pričakujemo pa, da bo uprava mariborskega Narodnega doma «Taboru» povedala, da ni Ljudskemu odru delala nikakih poklonov, temveč si dala vsako uslugo lepo plačati, še več, da je celo gledala, da ne bi Ljudski oder dobil dvorane ob dne, ko bi lahko računal na finančni uspeh. Končamo s «Taborovim» «vznešenim» klicem: Gadov ne bomo gojili na lastnih prsih! Ne, ne bomo jih, tudi demokratskih in orjunskih ne, temveč bomo gledali, da se gadja zalega čimprej odstrani.

«Taboru» priporočamo, da se posveti vzgoji mladih kulturosovcv, ki hodijo zvečer z huronskim žvižganjem spremljati dramatično šolo mariborskega Ljudskega odra.

Smrt uglednega moža v Razvanju pri Mariboru. — Pred kratkim smo bili navzoči pri pokopu g. Breganta v Hočah. Po malo dneh nas je nemila usoda poklicala k grobu gospoda Franca Korošec, starejšega. Bil je dober oče, nadzornik gasilnega društva v Razvanju. Pri slovesnem pogrebu se je udeležilo razven občinstva, precej pa je število gasilnih društev, kakor iz Hoč, Radvanja, Peka, Kamnice, Pobrežja, Zerkove, Studenc, Hvala in čast vsem, ki so izkazali rajnemu zadnjo čast ter ga spremljali k večnemu počitku.

Pozor na II. gledališki večer Ljudskega odra. — V nedeljo, dne 3. junija, naj nihče ne zamudi prilike, ogledati si štiridejansko delavsko igranje «Zrtve», ki jo vprižori Ljudski oder ob 20. uri v gledališki dvorani v Lekarniški ulici. Igra je žela ob svoji prvi vprižoritvi ogromno priznanja. Predstava bo za večino nekaj povsem novega. Onim, ki si jo bodo ogledali, priporočamo, da si že sedaj nabavijo vstopnice v pisarni Ljudskega odra v kazini.

Vse naše somišljenike v Mariboru vabimo, da v vsa kem pogledu, osobito pa še z udeležbo pri predstavah podpirajo stremljenja mariborskega Ljudskega odra. Mlada ustanova, ki se je s toliko odločnostjo in brez vsake pomoči in inicijative kakoršnekoli krščansko-socialne organizacije otrešla demokratskega repa, zasluži, da ji nudimo vso podporo in ljubezen ter tako dejanski pokažemo, da idealno delo naše mladine cenimo. V naši ljubezni naj raste ljubezen mladine do idealov in žrtev.

Sklep 2. in 3. razreda trg. nad. šole se radi pomanjkanja denarnih sredstev vrši predčasno in sicer dne 15. junija. Učence prvega razreda se pa bo poučevalo do 28. junija. Ker se je šolsko leto pričelo 14 dni kasneje, izgubijo učenci višjih razredov en cel mesec pouka. «Nema para.»

«Zrtve», delavsko igranje v štirih dejanjih, ki jo je spisal Al. Petek, ponovi mariborski Ljudski oder na svojem II. gledališkem večeru, ki se vrši v nedeljo, dne 3. junija, ob 20. uri v Lekarniški ulici št. 6. Naše delavstvo posebno vabimo, da se te predstave udeleži, ki je prav za njega določena. Vstopnice si nabavite takoj v pisarni Ljudskega odra v kazini.

Glasbena Matica. Kakor vsako pomlad, priredi tudi letos pevski zbor Glasbene Matice svoj običajni pomladanski koncert. Zbor je po lanskem koncertu, ki se je vršil približno v tem času, kakor letos, čisto obmolnil. Več mesecev ni bilo sploh nobene vaje in tako je šel ta prekrasni pevski zbor sigurnemu razpadu nasproti. — Pevovodja gospod Dev, se tudi ni več maral jeziti in se za to odločno odpovedal njegovemu vodstvu. S težavo

smo dobili novega dirigenta v osebi g. Franca Topiča. Z njemu lasno energijo in odločnostjo je ta gospod spet strnil zmedene matične vrste, predvsem preizkusil glasove posameznih pevcev, odstranil nesposoben material in z vso vstrajnostjo zidal na povzdigo zbora. V koliko se mu je to posrečilo, bo pokazal matični koncert dne 2. junija v Götzovi dvorani. Trdimo lahko, da bo šel vsak zadovoljen iz dvorane. Kdor ljubi lepo in umetno petje, naj ne zamudi te prilike. Pele se bodo pesmi, ki še jih ni slišalo občinstvo v Mariboru. Tako na primer Adamičevo «Ljubico» morajo peti samo zbori z mnogimi in najvišjimi tenorji in je zato do zdaj najbrž še nikjer niso peli pri kakem koncertu. Koncert se priredi v soboto, da tudi p. n. občinstvo iz dežele lahko pride v mesto. Nastop Glasbene Matice ima visok kulturni namen, služi namreč k izboljšanju gmotnega stanja celokupne Glasbene Matice. Glasbena Matica vsled pomanjkanja drž. subvencije od leta do leta bolj hira in te še životari, zato je obisk koncerta Pevskega zbora Glasbene Matice za vsakega zavednega Slovenca narodna dolžnost.

Knjižnica SKSZ v Mariboru v prostorih kat. pomočniškega društva, Lekarniška ulica 6, posluje vsako sredo od 7. do 8. ure zvečer in vsako nedeljo od 11. do 12. ure predpoldan. Knjižnica je urejena in bo nudila svojim članom dovolj dobrega čtiva, zato naj se je pridno poslužujejo.

Osrednje društvo poštnih in brzojavnih nižjih uslužbencev za Slovenijo, podružnica Maribor, vabi na dobrodelno vrtno veselico v nedeljo, dne 10. junija, na vrtu restavracije «Gambrinus» s sledečim sporedom: Koncert na vrtu, ples v dvorani, srečolov, ribolov, šaljiva pošta, ameriško kegljišče, ameriško sodišče in druge šaljive igre. Pri koncertu in plesu igra vojaška godba. Začetek ob 15. uri, konec ob 1. uri v jutro. Vstopnina 5 din. za osebo, otroci v spremstvu staršev vstopnine prosti. Čisti dobiček je namenjen v podporo bolnih tovarišev, vdov in sirot. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Nabori v Mariboru. Od 23. do 26. t. m. so se vršili nabori v Mariboru. Od 44 občin je bilo poklicanih 408 mladeničev. Sposobnim je bilo spoznano 171. Mladeniči so prišli razum enega vsi trezni k naboru, njih zadržanje je bilo vseskozi lepo in mirno.

Mestno kopališče ostane v četrtek dne 31. t. m. radi praznika zaprlo in je vsled tega parna kopel za ženske tekoči teden dostopna samo v petek, vse ostale dni pa za moške.

ORLOVSKI VESTNIK.

Srenje mariborskega orlovskega okrožja naznanite pravočasno srenjske svete za mesec junij.

Vsem odsekom. 1. V mesecu juniju se morajo vršiti občini zbori pri vseh odsekih. 2. Odseki morajo te občine zbere pravočasno javiti potom srenje, okrožja na OP. 3. Mesečne in naraščajske statistike naj se pravočasno izpolnijo in oddajo na srenjskih svetih. 4. V mesecu juniju se bodo pri vseh odsekih izvršile poslovne in tehnične revizije.

Naraščajske statistike. S tem mesecem pričnemo izdajati naraščajske mesečne statistike. Nujno prosimo, da odseki posvetijo čimveč pažnje naraščaju. Naj se vidi na teh statistikah napredek tudi pri naraščaju. Vodja naraščaja naj pravočasno preskrbi odsekovnemu tajniku podatke za naraščajsko statistiko, da ne bo treba ponovnih opominov za nje.

Katoliški shod. Vsem odsekom se naroča, da goje telovadbo v prvi vrsti proste in redovne vaje, da skrbe za nabavo telovadnih oblek in krajev, da potom «čebelice» zbirajo zneske za vožnjo v Ljubljano, da goje petje in pridobivajo novih članov. Vsak odsek naj vpošlje okrožju takoj število telovadcev, ki bodo nastopili pri katoliškem shodu. — Tajnik mariborskega orlovskega okrožja.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevedel Paulus.

«Dušica, gospodična», je dejal, «je ime skromne, prijetno duhteče cvetlice, ki jo srečate po travnikih in pašnikih. Je pa tudi ime, ki se za njim skriva najplemenitejši in najpogumnejši mož, kar jih pozna sedanost, — in skriva se, da more uspešneje vršiti plemenito nalogo, ki si jo je stavil.»

«Res, čul sem o Dušici», je pravil mladi Tournay. «V Parizu pripovedujejo, da dobi Tinville, predsednik odbora za javno varnost, vsakokrat droben listek, kardakoli se izmuzne kak aristokrat. In na listku je znamenje, — rožnordeč cvet, znan pod imenom «Materna dušica.»

«Res je tako!» je pritrdil lord Anton. «Torej je dobil tak listek tudi danes, ko smo mi ušli —?»

«Gotovo!»

«Rada bi videla, kak obraz je naredile, se je smejala Suzana. «Pravijo, da je ta cvetlica edina reč, katere se še boji.»

«Torej bo imel še mnogo strahov», je dejal gospod Andrej, «in mnogo priložnosti, da si ogleda skromno «Materno dušico!»

«Vse to se čuje kakor roman — in prav ničesar o vsem tem ne razumem!» je pravila gospa Tournay.

«Čemu tudi, grofica?»

«Povejte mi, zakaj tvega vaš zapovednik, zakaj tvegale vi vsi denar, čas, življenje, — in življenje tvegale v hipu, ko stopite na francoska tla — čemu storite vse to za nas, francoske žene in otroke in može, ki vam nismo ničesar, ki smo vam po večini celo nepoznani?»

«Šport, gospa, goli šport!» se je smejal lord Anton s svojim hrupnim, veselim glasom. «Mi Angleži ljubimo šport, ljubimo lov, veste, in prav sedaj se nam nudi prelepa prilika, da iztrgamo zajca psu iz zob!»

«Ah, ne ne, kaj mi bode to pravilo! Gotovo imate vse druge, plemenitejšje nagibe za svoje plemenito delo!»

«Vesel bom, če najdete tiste plemenitejšje nagibe. Zame je stvar šport. Jaz ljubim lov. In to je lov, gospa, nevaren lov! Življenje tvegam, v smrtno nevarnost se podajam, že mislijo, da me imajo, — pa za las jim uidem, izpred nosu jim izmaknem njihovo nesrečno žrtev in z dolgim obrazom gledajo za menoj —.»

Poznati Maršnarovi

limonadni praški „BRAUSE“

se zopet dobijo pri tvrdki

Josip Vitek, Ljubljana

Krekov trg 8.

Zastopstvo in zaloga tovarn «ORION», Maršner. 4-12 275

Občinski tajnik

do sedaj službojoč v Julijski Krajini, išče primerne službe. Ponudbe pod «Vesten» na upravo lista. 2-2 292

Širite „Stražo“!

do sedaj službojoč v Julijski Krajini, išče primerne službe. Ponudbe pod «Vesten» na upravo lista. 2-2 292

Prodalo se: dva kipa sv. Cirila in Metoda po 180 cm visoka iz trdega lesa, krasno pobarvana. Iztotako se proda križ iz litega železa pozlačen, 1 m visok. Vpraša se pri upravništvu. 306

Zelo fin skoraj nov EHRBAR

KLAVIR

se proda za 40.000 Din. Maribor, Gosposka ulica 46, pritličje. Ogled od 2. do 3. ure pop. 1-3 801

3 tedne staro deklico

se da za svojo ali v hrano. Zrakovce pri Mariborn št. 31. 566

Hišnik samec, trezen se išče, prednost imajo tisti, kateri se razumejo s konji. Ponudbe pod «trezen» na upravo lista. 1-3 299

Naznanilo.

Vljudno opozarjamo naše cenj. odjemalce in dobavitelje, da smo našo pisarno v Mariboru, Prešernova ulica št. 2 opustili.

Sedanje pisarne se nahajajo v novozgrajenem poslopju „KOVINA“ tovarna Tezno telefon št. 228

„KOVINA“

prva jugoslovenska metalurškična industrija d. d. MARIBOR.

Išče se jarmaš

za beneški jaran, mora biti več brusiti žage Nastop službe takoj. Ponudbo plačila, starost poslati na: Dr. ŠANDOR GORJAN, Zagreb, Akademski trg 1. 2-2 298

Vljudno obveščamo častito duhovščino kakor tudi naše cenjene naročnike, da se naša pisarna ne nahaja več

V MARIBORU, KOPALIŠKA ULICA ŠTEV. 9, ampak v naši novi tovarni MARIBOR, MELJE, MOTHERJEVA ULICA pri brodu.

Mariborska livarna zvonov, ing. J. & H. BÜHL

M. OŠLAG, trgovina usnja Maribor, Aleksandrova 13

priloroča svojo bogato zalogo usnja, kakor garantirano izvrstne podplate in vse čevljarke potrebščine. Vedno velika zaloga znano najboljših čistil, trakov in krtač Zmiraj najnovejši vzorci in velika zaloga čevljarških kopit. Sprejema vs. vrste surove kože v delo kakor: svinjske telečje in goveje ter se bo potrudil najboljšje izvrševati dana naročila.

Postrežba solidna in točna. Zunanja naročila se najhitreje izvršujejo.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje!

Dva važna saopćenja svim poslovnim krugovima Jugoslavije!

1. Našim cij. poslovnim prijateljima!

Stavljamo ovime do znanja, da je naše poduzeće odnosno oglasni odio u vezi sa svjetskim poznatim i renomiranim oglasnim zavodima koncerna „Publicitas“ S. A., M. Dukes Nachf. A. G. Haasenstein & Vogler A.-G. osnovao sa sjedištem u Zagrebu oglasni zavod pod tvrtkom

PUBLICITAS D. D.

ujedinjeni oglasni zavodi M. Dukes Nachf. d. d. Haasenstein & Vogler d. d.

Molimo, da ovome po poznatim stručnjacima vodjenom, reklamno-tehnički i moderno organiziranom zavodu poklonite potpuno povjerenje.

Sa odličnim poštovanjem:

„Tipografija“ d. d.

oglasni odio.

Zatupstvo listova:

- Jutarnji List, • Obzor, • Večer,
- Der Morgen, • Hrvat i
- Zagrebački sportski list

Zagreb

2.

Vrlo poštovana i vrlike!

Povodom gornje obavijesti oglasnog odjela „Tipografije“ d. d., častimo se saopćiti Vam, da smo u Zagrebu otvorili naš zavod.

Naše poduzeće, koje podržaje najbolje i najbrže veze sa svim tu i inozemnim dnevnicima i stručnim listovima, preuzelo je zadaću čitavom privrednom svijetu potpuno i pouzdano služiti savjetom i posredovanjem u svim reklamnim pitanjima. Fiksni ugovori sa prvorazrednim trgovačkim kućama, stalna veza sa našim po cijelom svijetu razgrananim posestima, pružaju nam mogućnost, da svaku oglasnu propagandu u Jugoslaviji kao i u svim zemljama brzo, brižno i kulantno provedemo.

Mi spadamo u koncern poduzeća: „Publicitas“ S. A. Genf, Societè europèene de Publicitè Paris, Unione publicitè italiana Milano-Trieste, Anglo-Continental Advertising & Service Agence Ltd. London, M. Dukes Nachf. A.-G. Wien, Haasenstein & Vogler A.-G. Wien, „Piras“ S. A. Prag, Ungarische Haasenstein & Vogler A.-G. Budapest, „Publicitas“ Barcelona, Brüssel, Berlin, Bukarest.

Da se o našoj poslovnoj sposobnosti uvjerite, pozivamo Vas da se kod oglašivanja poslužite našim bogatim iskustvom i stručnim znanjem.

Veleštovanjem

Publicitas d. d.

ujedinjeni oglasni zavodi M. Dukes Nachf. d. d. Haasenstein & Vogler d. d.

Zagreb

Preuzimamo brigu za oglase, reklamu, priloge (prospekte) i t. d. za sve svjetske oglasne organe, kao novine, obiteljske i stručne listove te revije uz originalne cijene bez ikakvog nadoplata. Kod izbora novina pružamo dokaz naše potpune nepristranosti te preporučujemo samo one listove, koje su zaista prema našem osvijedočenju, za oglašivanje najprikladnije te obećavaju odnosni uspjeh. Prednosti naše djelatnosti znače za oglašivača

veliku prištednju vremena, posla i novca.

Kod narudžbe za više listova dostatan nam je jedan rukopis, dok umnožavanje oglasa uslijedjuje putem nas. Trošak za ekspediciju i nabavljanje dokaznih primjeraka kao prijevode oglasa u tuđim jezicima priskrbljujemo sami besplatno. Nadalje dajemo savjete, proračune te nacрте oglasa nazahjev besplatno i bezobvezno.

Publicitas d. Zagreb Draškovičeva 54. Tel. 25-43
Preradovičev trg 9. Tel. 13-07

Ujedinjeni oglasni zavodi M. Dukes Nachf. d. d. — Haasenstein & Vogler d. d. Vlastite trgovačke kuće: **Genf, Paris, Milano, Trieste, London, Wien, Prag, Budapest, Barcelona, Brüssel, Berlin, Bucarest.** Zastupstva u svim većim mjestima tu- i inozemstva. — Dopisivanje u svim jezicima. — Brzojavni naslov: **Publicitas Zagreb.**

Pojasnila in proračune daje samo zastopstvo
OGLASNI ZAVOD FRAN VORSIČ
Maribor, Slomškov trg 16.